

Bijlage 2: De antwoorden op de uitvraag per departement en per project (in het kader van de beantwoording Motie Dibi/ Van Dam).

In de volgorde van onderstaande projectenlijst worden de antwoorden op de uitvraag weergegeven inclusief een korte beschrijving van het project zodat de antwoorden binnen die context begrepen kunnen worden. De lijst bevat de projecten van de lijst Grote ICT-projecten (juli 2009), die de vragenlijst invulden¹ (met het nummer dat ze op die lijst hadden).

Nr. Min.	Project
3. BZK:	P- direct
5. BZK:	Modernisering Gemeentelijke Basisadministratie persgegeev
6. BZK:	Nationaal Schengen Informatiesysteem (NSIS-II)
10. BZK:	DWR
13. DEF:	SPEER
14. DEF:	PALS
15. DEF:	Herinrichting Personele Functiegebied (HPF)
16. DEF:	DIV- online
18. DEF:	MILSATCOM lange termijn defensiebreed
19. DEF:	NIMCIS
20. DEF:	BMS (Battlefield Management System)/DCMO
22. DEF:	TITAAN (Theatre Independent Tactical Army& Air Netw)
24. DEF:	Link- 16
25. DEF:	@MIGO-BORAS
30. FIN:	eCostums en Sagitta binnenbrengen
37. JUS:	NoorderWint CJIB (PNW)
39. JUS:	GPS OM
41. JUS:	INDIGO (Vernieuwing IND)
46. JUS:	Invoering Wet en Protocol Identiteitsvaststelling (PROGIS)
47. JUS:	Leonardo
48. LNV:	Relatie-identificatie LNV (Rel-id)
49. LNV:	Digitale Dienstverlening LNV (DDV)
50. OCW:	Persoonsgebonden nr. PO
72. VROM:	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
74. VWS:	Elektronisch Patiëntendossier/Implementatie

---

¹ De overige projecten (11) stonden ten onrechte op de lijst (omdat ze gestopt zijn of de kosten ver onder de 20 miljoen ligt). In een enkel geval kon niet gerapporteerd worden, omdat de trajecten te ver voor inwerkingtreding van het actieplan gestart zijn.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Het actieprogramma is een gezamenlijk initiatief van EZ en BZK. In algemene zin handelt het ministerie van BZK dan ook conform de actielijnen van het NOiV. Daarnaast heeft BZK het gebruik van open standaarden in de basis architectuur principes (NORA, MARIJ) vastgelegd. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties rapporteert over:

- P-Direkt
- Modernisering Gemeentelijke Basisadministratie
- Nationaal Schengen Informatiesysteem
- Rijksweb/ Digitale Werkomgeving Rijk

Nr. 3 P-Direct

P- Direct is het Shared Service Centrum voor personeels- en salarisadministratie van de Rijksdienst (exclusief Defensie). De doelstelling van deze centralisatie in een shared service centrum is het verhogen van de kwaliteit en efficiency van de HRM-functie in de rijksdienst. Daartoe worden de processen vereenvoudigd, rijksbreed gebundeld en met ICT ondersteund. Gelijktijdig wordt rijksbreed de werkwijze aangepast. Medewerkers en lijnchefs kunnen m.b.v. het informatiesysteem P-direct een groot aantal mutaties zelf afdoen en informatie opvragen zonder tussenkomst van P&O medewerker (zelfbediening).

Vraag 1: Hoe draagt het project bij aan de genoemde doelstellingen van NOiV?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt	P-Direkt maakt voor realisatie van het transactieportaal en gegevensuitwisseling tussen de afnemende departementen gebruik van open standaarden. P-Direkt hanteert principes uit de NORA en MARIJ in haar sturing op nieuwe ontwikkelingen. P-Direkt gebruikt bij voorkeur E-overheidsbouwstenen. P-Direkt past openstandaarden toe in de communicatie met overheidsorganisaties en bedrijven. Voor alles geldt de regel van pas toe of leg uit.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	Projecten binnen P-direkt worden over het algemeen onder eigen regie uitgevoerd waarbij de bemensing plaatsvindt vanuit verschillende mantelpartners. Aan de basis van de transactionele systemen van P-Direkt voor de zelfbedieningsprocessen en salarisverwerking wordt SAP gehanteerd. Op dit moment en naar verwachting voor de naaste toekomst is hiervoor nog geen adequaat open source alternatief voor beschikbaar.
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	P-Direkt is op dit moment binnen Europa een van de eersten op het gebied van employee en manager self service in het HR-domein qua volume in aantallen gebruikers, innovatieve inzet van het portaal, CRM, contact center en koppeling telefonie. Bovenstaand is kenmerkend voor de end-user applicaties. Voor wat betreft standaard platform en infrastructuur componenten (commodity) zet P-Direkt waar mogelijk in

	op open-source producten als Linux en Apache-Tomcat.
--	--

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>			Open standaard <i>wordt deze standaard toegepast?</i>		
	Ja	Nee		Ja	Nee, want
Overheidswebsites	Ja		Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites	Ja	
managementsystemen IT-beveiliging	Ja		NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl	Ja	
best practices IT-beveiliging	Ja		NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl	Ja	
uitwisseling reviseerbare documenten	Ja		ODF Open Document Format ISO 26300		Nee*)
grafische afbeeldingen binnen ODF		Nee	ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition	nvt	
grafische afbeeldingen binnen ODF		Nee	ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group – JPEG	nvt	
archivering niet-reviseerbare documenten	Ja		NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a	Ja	
logistiek berichtuitwisseling	Ja		ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB	Ja (**)	
uitwisseling gegevens	Ja		Standaard Uitwisselings Formaat – StUF		Nee (***)
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten		Nee	SETU-standaard		

De relevante standaard wordt niet toegepast, omdat:

*) Voor kantoor automatisering wordt gebruik gemaakt van de door BZK verstrekte software in dit geval Microsoft Office. Deze kent wel een ODF plugin indien gewenst leveren we ook in ODF aan.

**) Inzet van SAP workflow wegens integratie tussen portaal en cRMA

***) P-Direkt heeft (vooralsnog) geen uitwisseling met provinciale- of gemeenteorganisaties en maakt derhalve geen gebruik van deze semantische standaard.

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

De gebruikte SAP Netweaver hanteert o.a.

- Java standaarden zoals J2EE API's
- XML standaarden, zoals XML Schema en XSLT
- WS Reliable Exchange voor uitwisseling van messages
- Security standaarden XML Encryption and Digital Signatures, SAML, and WS Security

NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl

NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl

NEN-ISO 19005-1:2005 EN (PDF/A-1)

ebXML http (JAB Jubes / OSB implementatie)

WS* en SOAP

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

Toegepaste open source software applicaties:

- Binnen SAP domein geen
- Als onderdeel cRMA Linux ipv Unix, ipv Oracle Application server JBOSS
- Apache Tomcat webserver

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Een groot deel van de ontwikkelde software is mogelijk interessant

Heeft uw organisatie die software daadwerkelijk vrijgegeven onder een open source software-licentie, of zijn daar concrete plannen voor?

Ja, wij hebben die software daadwerkelijk vrijgegeven

Nr. 5 Modernisering Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens

De GBA behoort tot de zgn. basisregistraties waarvan het gebruik verplicht wordt gesteld voor een groot aantal overheidstaken. Het stelsel van basisregistraties vormt de basis voor de gehele overheidsinformatiearchitectuur. In het regeerakkoord is opgenomen dat het knelpunt van meervoudige gegevensverstrekking moet worden opgelost door eenmalige gegevensverstrekking. Met dat doel worden basisregistraties gemaakt en het gebruik van basisregistraties wettelijk verplicht. De modernisering van het bestaande GBA heeft als doel:

- Snelheid: gegevens altijd online beschikbaar voor geautoriseerde afnemers;
- Vergroting van de flexibiliteit: door gebruikmaking van een standaard softwarekern kunnen wijzigingen in het systeem sneller worden doorgevoerd tegen lagere kosten;
- Verbetering kwaliteit van de GBA-gegevens, door o.a. een terugmeldvoorziening;
- Vergroting van de marktwerking: door de introductie van de overheidsdienstenbus ontstaat een open standaard waardoor andere softwareleveranciers eenvoudiger deelproducten kunnen aanbieden naast die van de traditionele overheidsleveranciers. Dit past in het grotere geheel van het actieprogramma "Andere Overheid" waarin het streven naar eenmalige verstrekking en meervoudig gebruik van gegevens wordt beschreven.

Gegevens uit de basisregistraties worden gebruikt door een groot aantal 'afnemers', waaronder een aantal zeer grote zoals UWV, Belastingdienst en IBG. Elke afspraak tussen de basisregistraties en hun afnemers heeft daarom een grote impact op interoperabiliteit. Bij het maken van die afspraken worden de richtlijnen van de NORA en het actieplan NOiV gevolgd: er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van open standaarden; worden standaarden ontworpen, dan zijn dit open standaarden. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van open source software bij de bouw van de door het programma op te leveren producten. Zo is GBA-Verstrekkingen online geheel opgebouwd met open source producten.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de genoemde doelstellingen van het actieplan

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	Het moderne GBA is als beoogd basisregistratie personen (BRP) een spil in het stelsel van basisregistraties en als zodanig een van de fundamenteën van de e-overheid. Het moderne GBA zorgt dat de GBA-gegevens op een eenduidige manier worden vastgelegd en verstrekt, met behulp van op open standaarden gebaseerde koppelvlakken.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	Ja, door invoering van koppelvlakken die volledig zijn gebaseerd op basis van open standaarden. Ja, door gebruik te maken van open source software bij de bouw van de door het programma op te leveren producten.
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	Ja, door invoering van koppelvlakken die volledig zijn gebaseerd op basis van open standaarden, waarmee de drempel tot toetreding voor nieuwe leveranciers wordt verlaagd. Ja, door de ontwikkelde broncode als open source beschikbaar te stellen.
Anders, nl:	GBA-Verstrekkingen is sinds 2008 succesvol in productie en bevat een duplicaat van elke persoonslijst in de GBA. De koppelvlakken van dit systeem zijn voor 100% op open standaarden gebaseerd. Het systeem is volledig opgebouwd uit open source-componenten.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee</i>		Open standaard <i>wordt deze standaard toegepast?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee, want</i>	
Overheidswebsites			Nee		Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites				Nee, nvt
managementsystemen IT-beveiliging	Ja				NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl	Ja			
best practices IT-beveiliging	Ja				NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl	Ja			
uitwisseling reviseerbare documenten				Nee	ODF Open Document Format ISO 26300				Nee
grafische afbeeldingen binnen ODF				Nee	ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition				Nee
grafische afbeeldingen binnen ODF				Nee	ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group – JPEG				Nee
archivering niet-reviseerbare documenten				Nee	NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a				Nee
logistiek berichtuitwisseling	Ja				ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB	Ja			
uitwisseling gegevens	Ja				Standaard Uitwisselings Formaat – StUF	Ja			
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten					SETU-standaard				

Niet relevante standaarden:

- Waar in het bovenstaande "NEE" is geantwoord is dat omdat de genoemde standaarden geen enkel raakvlak hebben met wat het programma gaat opleveren: de GBA kent geen documenten met afbeeldingen
- De ontwikkelde systemen zijn back-end-systemen: richtlijnen voor websites en – pagina's zijn niet relevant.
- De relevante standaard wordt niet toegepast, omdat de KA-infrastructuur van de organisatie waar het programma is gehuisvest de standaard momenteel niet/onvoldoende ondersteunt. Daarnaast is de bruikbaarheid, uitwisselbaarheid en betrouwbaarheid van ODF in de gebruikte omgeving niet nog afdoende aangetoond.

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

1. OSB, ebMS en WUS
2. StUF
3. NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl // NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

Toegepaste open source software applicaties:

GBA-Verstrekkingen online, het onderdeel dat momenteel in productie is, is geheel opgebouwd met open source producten.

Systeem (eindproduct)

OS: Redhat enterprise

MW: JBOSS Appserver, Tomcat, Apache webserver, Postgresql JDBC, Hibernate, Fedora Directory Server, JMX, Heartbeat, Slony-I, Apache Axis, Log4J

DB: Postgresql 8

Bouw:

Eclipse, HTTPUNIT, JUNIT, cruise control, Maven, niet volledig

Het programma is voornemens een soortgelijke aanpak te blijven volgen voor de nog te ontwikkelen producten.

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Een groot deel van de ontwikkelde software is mogelijk interessant

Heeft uw organisatie die software daadwerkelijk vrijgegeven onder een open source softwarelicentie, of zijn daar concrete plannen voor?

Wij hebben concrete plannen om die software vrij te geven onder open source softwarelicentie

Nr. 6 Nationaal Schengen Informatiesysteem (NSIS-II)

De doelen van het NSIS II-project zijn:

- het aansluiten van de nieuwe lidstaten op het Centraal Schengen Informatie Systeem
- het moderniseren en uitbreiden van de functionaliteit van het Centraal Schengen informatiesysteem met onder andere biometrische gegevens

De start van de ontwikkeling van het NSIS II vond plaats in 2005 - lang voordat het "pas toe of leg uit" principe van toepassing werd. Er wordt 1 van de 5 relevante open standaarden van de 'pas toe of leg uit' lijst toegepast. Het NSIS II moet wel voldoen aan internationale (Europese) specificaties om aan te sluiten op het CSIS II dat door de Europese Commissie wordt ontwikkeld. Bovendien heeft het, net als NOiV, de vergroting van de interoperabiliteit als belangrijke doelstelling. De toepassing van de standaarden eBMS, WUS en StUF voor de koppeling tussen het GBA en het NSIS II zal wel worden onderzocht. Open source software wordt toegepast.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de genoemde doelstellingen van het actieplan?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	Ja, het project NSIS II draagt bij tot het vergroten van interoperabiliteit tussen de lidstaten van de EU en een aantal geassocieerde landen ten behoeve van betere grensbewaking en opsporing.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	Niet van toepassing, omdat de vts Politie Nederland het NSIS III zelf ontwikkelt en niet uitbesteedt aan een (externe) leverancier.
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	Idem

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>	Open standaard		Open standaard			
	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>wordt deze standaard toegepast?</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	
overheidswebsites		X	Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites			N.v.t
managementsystemen IT-beveiliging	X		NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl		X	
best practices IT-beveiliging	X		NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl		X	
uitwisseling reviseerbare documenten		X	ODF Open Document Format ISO 26300			N.v.t
grafische afbeeldingen binnen ODF		X	ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition			N.v.t
grafische afbeeldingen binnen ODF		X	ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group - JPEG			N.v.t
archivering niet-	X		NEN-ISO 19005-1:2005 EN	X		

reviseerbare documenten			– PDF/A-1a		
logistiek berichtuitwisseling	X		ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB		N.v.t
uitwisseling gegevens	X		Standaard Uitwisselings Formaat – StUF		N.v.t
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten		X	SETU-standaard		N.v.t

De relevante standaarden worden niet gebruikt, omdat:

1) De start van de ontwikkeling van het NSIS II vond plaats in 2005 - lang voordat het "pas toe of leg uit" principe van toepassing werd. VtsPN ontwikkelt het NSIS II zelf, waardoor er geen sprake is van aanbesteding of aankoop. Het NSIS II moet wel voldoen aan internationale (Europese) specificaties om aan te sluiten op het CSIS II dat door de Europese Commissie wordt ontwikkeld.

2) Het NSIS II kan alleen niet-reviseerbare documenten opslaan waarbij documenten aan de internationale SIS-II specificaties moeten voldoen. PNG en JPEG grafische afbeeldingen kunnen worden opgeslagen in het NSIS II.

3) De standaarden NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl en NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl worden niet toegepast, omdat de politie sinds 2002 beschikt over een eigen specifiek stelsel voor informatiebeveiliging op basis van de Regeling informatiebeveiliging politie. Dit Stelsel is gebaseerd op een vorige versie van deze standaarden. Er vindt nu onderzoek plaats naar de impact van de standaarden.

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen NOiV:

De toepassing van de standaarden eBMS, WUS en StUF voor de koppeling tussen het GBA en het NSIS II zal worden onderzocht.

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

Spring (core/batch/ldap/ws)   *Applicatieframework / batchverwerking / ldap-access / webservice-clients*
 Apache Commons   *Utilities*
 Quartz   *Scheduler*
 Log4J   *Logging*
 XStream   *XML-Object conversie en vice versa*
 Saxon   *XSLT-processor*
 JUnit

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Geen van de ontwikkelde software is mogelijk interessant. NL-SIS-II betreft een politieregister waardoor (delen van de) software niet openbaar gemaakt kunnen worden.

Heeft uw organisatie die software daadwerkelijk vrijgegeven onder een open source softwarelicentie, of zijn daar concrete plannen voor?

Niet van toepassing

Nr. 10 Rijksweb/ Digitale Werkomgeving Rijk

De Digitale Werkomgeving Rijk realiseert een werkplek voor de kerndepartementen zodat de ambtenaren locatie en tijdongebonden kunnen werken. Dit is een complex project want via de werkplek moeten alle applicaties ontsloten worden (vele duizenden). Daarnaast gaat achter die ogenschijnlijke simpele PC een wereld schuil met een enorme complexiteit. Sanering en rationalisatie van de applicatieportefeuille zijn noodzakelijk om de gewenste rijkswerkomgeving te bereiken. De strategie is om eerst de randvoorwaarden te creëren voor 'open' en daarna over te gaan naar 'open'. Intussen heeft DWR een conceptversie (versie 0.8) van de 'Realisatielijn OpenDWR' ter consultatie aan de CIO's van alle departementen gestuurd.

De Realisatielijn heeft (o.a.) tot doel: "de ontwikkeling en het beheer van de Digitale Werkomgeving Rijksdienst (DWR) richting te geven in lijn met het kabinetsbeleid inzake open standaarden en open source software, dat is vastgelegd in het actieplan Nederland Open in Verbinding (NOiV)". Deze conceptversie is in nauw overleg met NOiV en in afstemming met het Ministerie van Economische Zaken tot stand gekomen.

In dit concept wordt middels verschillende actielijnen een aantal voorstellen gedaan om zowel binnen het ICT-domein van DWR alsook binnen de departementen de openheid t.a.v. de (ICT-) informatievoorziening fundamenteel te vergroten. Aan departementen is gevraagd het concept te becommentariëren en daar waar nodig aan te vullen; deze commentaren zijn verwerkt en binnenkort zal een nieuwe conceptversie ("versie 0.9") ter consultatie aan 'de markt' (leveranciers, *communities* en andere belangstellenden) aangeboden worden. Na deze tweede ronde zal een definitieve versie ("versie 1.0") opgesteld worden die aan de opdrachtgever DWR, de CIO Rijk, ter verdere behandeling aangeboden zal worden. Een en ander zal moeten resulteren in een vastgesteld beleid voor een traject dat leidt tot een NOiV conforme OpenDWR omgeving.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de genoemde doelstellingen van het actieplan?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	Binnen de Realisatielijn wordt een belangrijke plaats ingeruimd voor open standaarden (os). De inzet hiervan, bijvoorbeeld bij de nieuw op te zetten Open Directory en de centrale open sjablonengenerator, zorgt ervoor dat departementen eenvoudig van deze voorzieningen gebruik kunnen gaan maken, zonder gebruik te hoeven maken van leveranciersgebonden standaarden of software.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	De in de realisatielijnen voorgestelde oplossingen zorgen ieder voor zich voor een verminderde leveranciersafhankelijkheid.
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	Uitgevoerde actielijnen zullen resulteren in een significant groter gebruik van open standaarden en open source software waardoor er sprake zal zijn van een significant groter 'level playing field'.

Anders, nl:	<p>1. Door de marktconsultatie zal de Realisatielijjn getoetst worden aan ideeën van markt, communities en belangstellenden; naar verwachting zal dit in belangrijke mate bijdragen aan de acceptatie van de OpenDWR omgeving.</p> <p>2. Elke aanbesteding binnen DWR wordt in overleg met NOiV opgesteld waarbij het actieplan als leidraad geldt t.a.v. open standaarden en open source software.</p>
-------------	---

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee</i>		Open standaard <i>wordt deze standaard toegepast?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee, want</i>	
Overheidswebsites	x				Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites	X			
managementsystemen IT-beveiliging	x				NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl	X ¹			
best practices IT-beveiliging	x				NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl	X ²			
uitwisseling reviseerbare documenten	x				ODF Open Document Format ISO 26300	3			
grafische afbeeldingen binnen ODF	x				ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition	X			
grafische afbeeldingen binnen ODF	x				ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group – JPEG	X			
archivering niet-reviseerbare documenten	x				NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a	X			
logistiek berichtuitwisseling			x		ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB				
uitwisseling gegevens			x		Standaard Uitwisselings Formaat – StUF				
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten			x		SETU-standaard				

1. en 2. worden geïmplementeerd; dit is een traject dat langere tijd in beslag neemt.
3. ODF converters zijn werkend geïmplementeerd; vanwege huidig defacto document standaarden (.doc, .xls etc.) worden nog vrijwel alle documenten in de defacto formaten uitgewisseld. Ook communicatie met derden loopt nog vrijwel volledig via defacto formaten.

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

4. LDAP voor directory services   5. Kerberos, SAML voor authenticatie services   6. XML voor document gerelateerde services

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

Toegepaste open source software applicaties:

Toegepast wordt:
Nagios beheerssoftware
open source onderdelen Rijksportaal
Hippo CMS

Toegepast gaan worden :
FireFox
OpenOffice.org

Vermoedelijk gaan toegepast worden (mede afhankelijk van eventuele aanbestedingstrajecten):

- OpenLDAP
- SAML
- op open source gebaseerde E-mail services
- op open source gebaseerde zoek&vind functionaliteit
- open source alternatieven voor veelgebruikte werkplekapplicaties: (tekenen, projectplanning etc.)

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Een groot deel van de ontwikkelde software is mogelijk interessant

Heeft uw organisatie die software daadwerkelijk vrijgegeven onder een open source softwarelicentie, of zijn daar concrete plannen voor?

Wij hebben concrete plannen om die software vrij te geven onder open source softwarelicentie

Ministerie van Defensie

Op de lijst van grote projecten staan tien projecten: de schaal van Defensie maakt dan een project al snel op deze lijst belandt. Achtereenvolgens komen eerst aan de orde:

- a. Relevante beleidsuitgangspunten van Defensie
- b. Antwoorden '5 vragen uitvraag' voor de tien grote projecten samen
- c. Een korte karakterisering van de tien grote projecten

Ad a. Relevant beleidsuitgangspunten van Defensie

De keuze voor open standaarden en open source software is aan de orde bij nieuwbouw en verbouw van Informatie Voorziening (IV) systemen. Defensie heeft hiervoor beleid opgesteld dat verankerd is in de architectuur en de ontwikkelings-, de instandhoudings- en de verwervingsstrategieën.

Architectuur

Defensie heeft een uitgebreid stelsel voor architectuur opgezet in een 9-vlaks model en eenvormig met MARIJ. Naast de architectuurdocumenten heeft Defensie architectuur-beleidsuitgangspunten geformuleerd en de onderstaande volgende drie gaan expliciet over het gebruik van standaarden en ICT componenten:

- Defensie heeft voorkeur voor Open Standaarden (ICT-08);
- Defensie heeft een voorkeur voor gebruik van Open Source Software, waarbij deze wordt gewogen tegen closed source. Defensie past ook voor open source het beginsel 'pas toe of leg uit' toe. Onder meer beveiligingseisen, beheerskosten, integratieproblematiek kunnen gebruik van Open Source software in de weg staan (ICT-09);
- Defensie hanteert bij de keuze voor software de volgorde: NATO, 'of-the-shelf2', Government of-the-shelf; Defensie of-the-shelf en tot slot Commercial of-the-shelf (ICT-11)

---

² componenten die open met elkaar communiceren en ongewijzigd kunnen worden gebruikt.

Bovenstaande architecturale uitgangspunten staan niet los van elkaar maar zijn een uitwerking van het hoger liggende beleid en integreren daarmee de doelstellingen van Defensie. Voor Defensie is interoperabiliteit – in eerste instantie met de NAVO - van levensbelang. Uitwisseling van gegevens is ook belangrijk met andere militaire partners, met niet-militaire overheden, met Non-gouvernementele Organisaties (NGO's) en met het bedrijfsleven. Dit betekent dat Defensie 'openheid' als uitgangspunt neemt maar in het geval van uitwisseling met militaire partners en de informatieveiligheid aan de orde is, kan er noodzaak zijn om af te wijken van het toepassen van (open) standaarden. In die situatie wordt wel voldaan aan het principe van hergebruik door bijvoorbeeld software die NATO beschikbaar stelt te gebruiken.

De genoemde architectuuruitgangspunten zijn zichtbaar in de strategieën voor de ontwikkeling van software (innovatie), de instandhouding en de verwerving van software:

Innovatieve projecten

Defensie stelt de op hoofdlijnen de gewenste functionaliteiten op. Vervolgens wordt gezocht naar het open source product dat zowel volwassen genoeg is als ook waarvan de community voldoende actief is (continuïteit). Defensie zal daar waar nodig een duwende rol nemen om de betreffende community extra functionaliteit toe te laten voegen. Ook de beheerskosten zijn een van de belangrijkste parameters. Deze constructie is al een aantal keren succesvol uitgevoerd. Als open source producten niet (in voldoende kwaliteit) aanwezig zijn, dan pas onderzoekt de innovator de closed source markt. Voorbeelden van succesvolle open source innovatieprojecten zijn o.a. de Wiki Dienst Defensie en de Enquêtedienst Defensie. Intussen is ook ervaring opgedaan met minder succesvolle open source projecten (op aanvraag beschikbaar).

Soms wordt in een innovatieproject een vervanging van een al bestaande dienst nagestreefd. Ook hierin wordt eerst gezocht naar (een combinatie van) open source software. Voor bestaande diensten is het kwaliteitscriterium 'stabiliteit' de meest belangrijke. Overgang naar de nieuwe dienst vindt pas plaats als de stabiliteit, bewezen, net zo goed is als bij de bestaande dienst. Een voorbeeld hiervan is Podvis (de mogelijke vervanger voor de dienst Veilig-internet-op-de-werkplek) die grotendeels is opgebouwd met open source producten en op het punt staat in gebruik te worden genomen.

Instandhoudingsprojecten

Dit zijn projecten die als doel hebben om een bepaalde dienst te (vernieuwen en) continueren. Leveranciers (ook interne) worden in zo'n project altijd gevraagd om zo mogelijk de vernieuwing met open source software in te vullen. Garantie van stabiliteit en continuïteit van de vereiste dienstverlening is randvoorwaardelijk bij de keuze. Besluitvorming gebeurt op basis van de uitkomsten van een haalbaarheidstoets en de business case waarin de kosten van het behoud van de zekerheid op stabiliteit wordt meegewogen. De overgang naar het toepassen van open source software binnen dergelijke projecten is meestal moeilijker te realiseren.

Verwerving

In de verwervingsrichtlijnen zijn de 'pas toe of leg uit' principes geborgd. Zowel voor de interne processen als voor de aanbesteding zijn uitvoeringsrichtlijnen opgesteld. De voorkeur voor open source software wordt steeds opgenomen in het Programma van Eisen voor de betreffende offerte/contract.

Ad b. Antwoorden op de vijf vragen voor de tien grote ICT projecten van Defensie samen

Vraag 1: Op welke wijze dragen projecten bij aan de doelstellingen van NOiV ?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	Vergroten interoperabiliteit is vast omschreven in beleid en architectuur. Interoperabiliteit gaat v.w.b. Defensie in eerste instantie over samenwerking met NAVO partners en andere militaire partners. In alle gevallen is interoperabiliteit een vereiste.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	Verminderen leveranciersafhankelijkheid is voor Defensie een middel om kosten te drukken. Het is geen doel op zich. Soms zou Defensie graag een partnership aangaan met een leverancier waarmee de afhankelijkheid toeneemt. Liever spreekt Defensie over productonafhankelijkheid. Daarmee kan op basis van partnership met een bedrijf worden samengewerkt zonder dat dit (nu of later) tot kostenverhoging leidt. Dit speelt zowel t.a.v. closed source als t.a.v open source.software.
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	Bijdragen aan een level playing field. Hiervoor worden in innovatieprojecten meer kansen benut dan in instandhoudingsprojecten. Bij instandhoudingsprojecten weegt het aspect van stabiliteit het zwaarst. Niettemin zal altijd worden meegewogen in hoeverre een leverancier meer en meer open is/wordt. Dit is ook zichtbaar in programma's van eisen (die opvraagbaar zijn voor inzage).

Vraag 2:

Welke toepassingsgebieden voor open standaarden zijn voor het project relevant?

Voor alle projecten geldt dat die zich conformeren aan de open standaarden, tenzij dit ertoe zou leiden dat de goede werking niet kan worden gegarandeerd. Dit laatste komt soms voor als gevolg van interoperabiliteit met NAVO of als gevolg van reeds gemaakte keuzes op gebied van informatiebeveiliging (bijv. encryptiemiddelen die NBV vaststelt)

Vraag 3: Wat zijn de drie belangrijkste open standaarden die u gebruikt/ gaat gebruiken voor het bereiken van de doelstellingen van uw project?

Defensie gebruikt alle standaarden: per project ligt het zwaartepunt anders

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

Moodle (pilot), Limesurvey, wiki software, Typo3 (pilot), Linux, Apache, MySQL, MaxDB, PHP, Open Office, Firefox, Wine, Tomcat, Squid, Jboss, PDF Creator, Freemind, ODF Plug

In, Cacti, Amavisd, ClamAV, NoMachine, OpenLDAP, NFS Fileserver, Samba, OpenNMS, etc. De lijst is constant in beweging.

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Defensie is bereid de ontwikkelde software te delen met andere overheden. Dat geldt niet alleen voor open source software maar ook voor de door haar zelf ontwikkelde software. Ook handleidingen, architectuur, designpolities, etc. wil Defensie graag delen op basis van een Open Content Licentie. In enkele gevallen neemt Defensie initiatief om te delen. In andere gevallen is dat een collega departement, die er om vraagt. Defensie is tevens bereid om de ontwikkelde producten van anderen te gaan gebruiken. Medewerkers hebben de ruimte (binnen kaders) om hun toegevoegde waarde te leveren aan Open Source ontwikkelingen in de communities zolang zij geen gerubriceerde informatie vrijgeven.

Ad c. Een korte karakterisering van de tien grote projecten van Defensie

Nr. 13 SPEER

Ter verbetering van het ondersteunen van de defensiebrede materieellogistieke, personele en financiële informatievoorziening, en de daaraan gerelateerde verbetering van de besturing, bedrijfsvoering en de werkwijze heeft het ministerie van Defensie in 2000 een project in gang gezet om de processen te standaardiseren. In dit kader is gestart met het invoeren van ERP-software (SAP) voor de materiële en financiële processen (Enterprise Resource Planning/ERP/MF) om op termijn te kunnen komen tot een samenhangende en geïntegreerde informatievoorziening. Dit project draagt de naam SPEER (Strategic Process and ERP Enabled Reengineering).

vier afzonderlijke doelstellingen:

1. Het verbeteren van de effectiviteit van de materieellogistieke ondersteuning bij (joint) operaties.
2. Ondersteuning van de invoering van het besturingsmodel Defensie.
3. Verbeteren van de efficiency van materieellogistieke en financiële processen en een vermindering in exploitatiekosten. De verbetering zit enerzijds in het benutten van de voordelen van concentratie en schaalvergroting, anderzijds in het doorvoeren van proces- en gegevensstandaardisatie en het verder professionaliseren/innoveren van de bedrijfsvoering, zoals het verbeteren van het financieel en materieelbeheer en het versterken van de logistieke keten.
4. Het verbeteren van het IV-beheer door sanering van informatiesystemen, borgen van beheer en beheersing van de exploitatiekosten van IV beheer.

Dit project maakt gebruik van een op open source gebaseerd platform (Linux MAXDB).

Nr. 14 PALS

Doel van het project PALS is het bij de introductie van ERP zorgdragen voor een zo geïntegreerd mogelijke informatievoorziening door de bestaande informatiesystemen (legacy) waarnodig aan te passen en deze door middel van interfaces te koppelen aan ERP, waardoor "bestaand" en "nieuw" als een geheel gaan functioneren. De defensiebrede introductie van een ERP-systeem heeft vergaande gevolgen voor de bestaande informatievoorziening binnen Defensie. Gedurende een meerjarig migratietraject zal een steeds groter deel van de bestaande informatievoorziening in het materieellogistieke en financiële domein worden vervangen door ERP-software. Tijdens dit migratietraject moet Defensie kunnen blijven beschikken over een adequate IV-ondersteuning van de bedrijfsvoering. Daartoe is samenwerking van oude en nieuwe IV, in een steeds wijzigende samenstelling, vereist. De aanpassingen van de legacy informatievoorziening als gevolg van de invoering van ERP en de daartoe benodigde

financiële middelen zullen, gegeven omvang, tijdsdruk en vereiste samenhang, parallel maar separaat van het programma SPEER op projectmatige basis worden gerealiseerd.

Nr. 15 Herinrichting Personele Functiegebied (HPF)

Om personele reducties mogelijk te maken, wordt het personele functiegebied van Defensie heringericht. De verbetering van de kwaliteit van de personele functie wordt bereikt door een defensiebrede harmonisatie van het gehele personeelsproces, een verbetering van de personele informatievoorziening, een gemeenschappelijke P&O ondersteuning en een vergaande inhoudelijke professionalisering van de P&O-functionarissen.

Nr. 16 DIV- online

Doelstelling van dit project is beheerste Documentaire Informatie (informatiebeheersing op orde) en de inzet is een defensiebrede gestandaardiseerde (digitale) ondersteuning van medewerkers bij de dagelijkse omgang met (waardevolle) documenten; Effecten: (a) voldoen aan wet- en regelgeving; (b) betere ondersteuning van de primaire (administratieve) processen, cq. bedrijfsvoering; en (c) stroomlijnen van de DIV-organisatie.

Nr. 18 MILSATCOM lange termijn defensiebreed

Doel van het project is het voorzien in de behoefte van de krijgsmacht aan satellietcapaciteit voor militair gebruik. Het project betreft gegarandeerde beschikbaarheid van satellietcapaciteit (het ruimtesegment) in verschillende frequentiebanden (AEHF, militaire SHF en commerciële SHF), het realiseren van grondstations in Nederland en Curaçao (het statische grondsegment) en het verwerven van land- en scheepsterminals (het mobiele grondsegment). Dit project draagt bij aan het beleid om de operationele inzetbaarheid van de krijgsmacht verder te verbeteren. Het past binnen het streven om de informatiepositie van ingezette eenheden te verbeteren. Het project draagt bij aan de verbetering van de operationele capaciteiten van militair vermogen, in het bijzonder wat betreft hoogwaardige commandovoering.

Nr. 19 Nieuw Mariniers Communicatie en Informatie Systeem (NIMCIS)

Het project betreft de verwerving van een communicatie- en informatiesysteem voor het Korps Mariniers, bestaande uit radio's, computers en programma's ten behoeve van de commandovoering. Het is een volledig geïntegreerd, digitaal, tactisch communicatiesysteem dat simultaan beveiligde spraak- en dataverbindingen biedt. Dit project draagt bij aan het beleid om de operationele inzetbaarheid van de krijgsmacht verder te verbeteren. Het past binnen het streven om het vermogen om op te treden in netwerken (Network Enabled Capabilities) verder te vergroten, en om de interoperabiliteit in nationaal en internationaal verband te kunnen verbeteren. Het project draagt bij aan de volgende operationele capaciteiten van militair vermogen: effectieve inzet, ontplooibaarheid en mobiliteit en hoogwaardige commandovoering door alle commandanten op alle niveaus te voorzien van identieke, liefst real time informatie.

Nr. 20 BMS (Battlefield Management System)/DCMO

Het project ondersteunt de bevelvoering van de grondgebonden eenheden van het Commando landstrijdkrachten. Met het Battlefield Management System wordt beoogd de operationele informatievoorziening en daarmee de commandovoering op het niveau peloton, compagnie en bataljon te verbeteren door vooral de situational awareness bij deze eenheden te verbeteren. Het systeem is onderdeel van het grotere geheel van operationele commandovoeringssystemen dat is gebaseerd op C3I-architectuur. BMS zorgt tevens dat eenheden elkaars locatie kennen. Het project Datacommunicatie Mobiel Optreden (DCMO) maakt deel uit van BMS en verzorgt de datacommunicatie. Het project draagt bij aan het beleid om de operationele inzetbaarheid verder te verbeteren. Het past binnen het streven de inlichtingenketen te versterken en het vermogen om op te treden in netwerken (Network Enabled Capabilities) verder te vergroten. Tevens draagt de verbeterde situational awareness bij aan een grotere bescherming van eigen personeel.

Het project draagt bij aan de volgende operationele capaciteiten van militair vermogen: effectieve inzet en hoogwaardige commandovoering.

Nr. 22 TITAAN (Theatre Independent Tactical Army and Airforce Network)

TITAAN is een defensiebreed programma dat bestaat uit een groot aantal deelprojecten, die tezamen de basis voor de mobiele ICT-infrastructuur voor het landoptreden van het Commando landstrijdkrachten (CLAS), het Commando luchtstrijdkrachten (CLSK) en Joint CIS Groep (JCG) vormen. Het programma kent de volgende fasen:

- Fase 1: Versnelde invoering bij Duits-Nederlandse Legerkorpshoofdkwartier in 2001/2002 in het kader van de status van Navo-hoofdkwartier met hoge gereedheid in 2002.
- Fase 2/3: Invoering bij de overige eenheden van de huidige CLAS in de periode 2004-2009. Invoering bij de Tactische Helikoptergroep van het CLSK in de periode 2004-2009 (loopt synchroon met fase 2/3 CLAS).
- Fase 4: Vervanging van het in gebruik zijnde materieel bij het Duits- Nederlandse legerkorpshoofdkwartier in 2007 mede als voorbereiding op NRF-10 en het op dezelfde standaard brengen van de eenheden van CLAS en CLSK

Het programma TITAAN levert de basis van de ICT-infrastructuur voor het grondgebonden optreden. Met de invoering van fase 4 wordt de ICT-apparatuur van de belangrijkste landgebonden eenheden van de krijgsmacht op dezelfde standaard gebracht. De deelprojecten Straalzender en Remote Cliënt ('DTRN') hebben een langere doorlooptijd en zullen conform de huidige planning in 2008, respectievelijk 2009 zijn uitgevoerd. Dit project draagt bij aan het beleid om de operationele inzetbaarheid van de krijgsmacht verder te verbeteren. Het past binnen het streven om het vermogen om op te kunnen treden in netwerken (Network Enabled Capabilities) verder te vergroten. Dit project draagt bij aan hoogwaardige commandovoering, effectieve inzet en ontplooibaarheid en mobiliteit

Nr. 24 Link- 16

Link-16 is de nieuwe Navo-standaard voor communicatie via tactische datalinks tussen sensoren, hoofdkwartieren en wapenplatforms betreffende het luchtdomein. Daartoe worden modificatiepakketten en apparatuur voor de F-16, alsmede grondstations en terminals aangekocht. Dit project draagt bij aan het beleid om de operationele inzetbaarheid van de krijgsmacht verder te verbeteren. Het past binnen het streven om het vermogen op te kunnen treden in netwerken (Network Enabled Capabilities) verder te vergroten. Het project draagt bij aan de volgende operationele capaciteiten van militair vermogen: ontplooibaarheid en mobiliteit, effectieve (wapen) inzet, hoogwaardige commandovoering en veiligheid en zelfbescherming.

Nr.25 AMIGO-BORAS

Amigo-Boras is een project voor grensbewaking dat Defensie in proef heeft uitgevoerd.

Ministerie van Financiën

Alle grote ICT-projecten van Financiën zijn aangevangen ruim vóór het actieplan NOiV van kracht werd. Dat betekent in het geval van de Belastingdienst dat niet expliciet gestuurd is op het bijdragen aan de doelstellingen van het actieplan. Interoperabiliteit met burgers, bedrijven of andere overheden is echter wel het expliciete doel van een aantal systemen. Hierbij valt te denken Basisregistraties en eCustoms (incl. Sagitta binnenbrengen, Toeslagen Nieuw en Vooringevulde Aangifte). Deze systemen zijn nog in belangrijke mate monolithisch van opzet en maken veeleer gebruik van 'de facto'-standaarden.

Sinds het van kracht worden van het actieplan zijn bij de Belastingdienst (in 2008) faciliteiten ingericht om reviseerbare documenten die uitgewisseld worden met de omgeving te transformeren van het Office-formaat naar ODF en vice versa. In eerste

instantie ging dit via een dienst die door het automatiseringsbedrijf werd uitgevoerd en later door het op aanvraag beschikbaar stellen van een conversietool aan medewerkers die hier behoefte aan hebben.

In 2009 is er het beleid op het gebied van Open Standaarden en Open Source Software (in lijn met het actieplan) formeel geaccordeerd als concernbeleid. Momenteel wordt dit beleid ook daadwerkelijk verankerd in het gehele voortbrengingsproces (inclusief de verwerving van producten en diensten). Ook wordt momenteel gekeken of bepaalde software via een Open Source licentie beschikbaar gesteld kunnen worden.

De vragenlijst is beantwoord voor Basisregistraties en eCustoms omdat deze projecten vanuit het actieplan bezien het meest relevant zijn en het ontwikkelstadium nog dusdanig is dat daar nog wat bijgestuurd kan worden (met name t.a.v. het gebruik van open standaarden). Voor de overige projecten is dat niet meer aan de orde. De invulling van de lijst voor Basisregistraties is geheel conform bovenstaand beeld en voegt daaraan niets toe. Derhalve vindt u hieronder 1 ingevulde vragenlijst.

eCustoms (incl. Sagitta binnenbrengen)

Eén van de grootste veranderingen binnen Financiën op ICT-gebied is in het kader van eCustoms, een Europees project gericht op "*interoperability* tussen lidstaten, *accessibility* tussen bedrijfsleven en overheid, en *operational convergence* binnen de verschillende lidstaten". Onderdeel hiervan is een verregaande elektronische informatie-uitwisseling tussen genoemde partijen. Het programma eCustoms raakt processen en ICT-componenten op het gebied van aangiftebehandeling, externe communicatie en gegevenshuishouding, en in mindere mate fysiek toezicht en klant management.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de doelstellingen van NOIV ?

<p>Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;</p>	<p>De NOiV doelstelling t.a.v. interoperabiliteit komt in eCustoms terug bij Interoperability (met andere landen en andere overheidsorganisaties) en Accessibility (met het bedrijfsleven). Het is een van de hoofddoelstellingen van eCustoms en daarmee een belangrijke drijfveer voor de ontwikkelingen binnen Douane.</p>
<p>Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;</p>	<p>Een belangrijke semantische interoperabiliteitsstandaard voor Douane is afkomstig van de Wereld Douane Organisatie (WDO). Nederland heeft zich gecommitteerd aan het gebruik van deze standaard. Deze standaard is wel onderzocht door het College Standaardisatie, maar is nog niet formeel aangeboden aan het Forum voor de lijst 'pas toe of leg uit, en als gevolg daarvan ook nog niet formeel goedgekeurd.</p> <p>In aanbestedingen wordt expliciet gevraagd om <i>compliance</i> met deze standaard.</p>
<p>Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie</p>	<p>Middels aanbestedingen worden geschikte leveranciers gelijke kansen geboden.</p> <p>M.b.t. open source zijn er weinig of geen eindproducten die een volwaardig alternatief</p>

	vormen voor eindproducten.
Anders, nl:	N.v.t.

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

<i>Toepassingsgebied relevant voor project?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee</i>		<i>Open standaard wordt deze standaard toegepast?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee, want</i>	
overheidswebsites			X		Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites				
managementsystemen IT-beveiliging	X				NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl				X ¹
best practices IT-beveiliging	X				NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl	X			
uitwisseling reviseerbare documenten			X		ODF Open Document Format ISO 26300				
grafische afbeeldingen binnen ODF			X		ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition			X ²	
grafische afbeeldingen binnen ODF			X		ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group – JPEG				
archivering niet-reviseerbare documenten	X				NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a	X ³			
logistiek berichtuitwisseling			X		ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB				
uitwisseling gegevens			X		Standaard Uitwisselings Formaat – StUF				
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten			X		SETU-standaard				

De relevante standaard wordt niet toegepast, omdat:

- 1) Beveiligingsrichtlijnen zijn binnen de Belastingdienst opgenomen in een (ander) Voorschrift.
- 2) Beveiliging Infrastructuur en Applicaties (VBI/VBA). Deze voorschriften zijn deels gebaseerd op ISO-27002.NG en JPG worden toegepast, maar niet als onderdeel van ODF.
- 3) PDF wordt wel toegepast, maar niet alle documenten worden als PDF gearchiveerd.

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

1. Het meest van belang zijn de open standaarden die te maken hebben met interoperability en accessibility. Het WDO data model (nog geen formeel door het collega standaardisatie erkende open standaard) is hierin de belangrijkste standaard.
2. Voor het overige gebruikt Douane een groot aantal standaarden van de toetsingslijst met veelgebruikte open standaarden (ook van het Forum Standaardisatie), die direct van toepassing zijn in het project of in de onderliggende infrastructuur. Dit zijn voornamelijk technische standaarden. De belangrijkste hier zijn o.a. XML en UTF-8.

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

Toegepaste open source software applicaties:

In het project wordt niet direct gebruik gemaakt van open source software applicaties. De reden hiervoor is dat er geen open source alternatieven beschikbaar zijn die direct bruikbaar zijn. Dit blijkt uit marktonderzoek, vergelijkingen met andere douanelidstaten in Europa, en overzichtssites zoals IDABC. Wel wordt er (op kleine schaal) gebruik

gemaakt van open source tools voor systeemontwikkeling.

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Een groot deel van de ontwikkelde software is mogelijk interessant

Heeft uw organisatie die software daadwerkelijk vrijgegeven onder een open source software-licentie, of zijn daar concrete plannen voor?

De Douane heeft geen concrete plannen om software vrij te geven onder open source software-licentie. De Belastingdienst heeft (nog) geen beleid om actief te participeren in de ontwikkeling van open source oplossingen of in het aanbieden van software onder één van de open source licentiemodellen.

Het Ministerie van Justitie

Het Ministerie van Justitie rapporteert over vijf grote projecten. Deze projecten beogen een verbetering van de bedrijfsvoeringprocessen van het kerndepartement, het CJIB, de IND, het OM, DJI, de Rechtspraak. Vier van de vijf projecten streven daarnaast ook naar een verbetering van de samenwerking in de verschillende ketens. Die samenwerking wordt efficiënter, omdat het gebruik van open koppelvlakken de gegevensuitwisseling tussen ketenpartners vergemakkelijkt waardoor de onderlinge dienstverlening beter wordt en de keten als totaal beter gaat functioneren. De projecten dragen derhalve bij aan het vergroten van de NOiV doelstelling van interoperabiliteit.

Justitie vermindert de afhankelijkheid van leveranciers door een best-of-breed strategie toe te passen. Er worden meerdere leveranciers betrokken bij het realiseren van de systemen en de deelcomponenten worden gemaakt door die leverancier die de beste prijs-kwaliteitverhouding voor dat onderdeel levert. Het gebruik van open standaarden maakt deze strategie mogelijk. Dankzij de open koppelvlakken kunnen componenten van verschillende leveranciers binnen het systeem goed communiceren met elkaar. Op deze wijze wordt dus bijgedragen aan een verminderde afhankelijkheid van leveranciers.

Een groot deel van de projecten heeft ambitieuze doelstellingen op het gebied van nieuw te ontwikkelen ICT-toepassingen waardoor innovatie wordt gestimuleerd.

De broncode van de ontwikkelde toepassingen worden voornamelijk niet beschikbaar gesteld aan derden. Er is echter sprake van een hoge mate van gegevensuitwisseling met de ketenpartners. Procesverbeteringen, softwareverbeteringen, verbetering van de interoperabiliteit in de projecten van justitie zijn derhalve ook profijtelijk voor de ketenpartners. Het beschikbaar stellen via een OSS licentie wordt nog nader onderzocht.

Programma NoorderWint (Centraal Justitiele Incasso Bureau)

Een groot aantal informatiesystemen binnen het CJIB dateren uit de beginperiode van het bestaan van het CJIB en naderen het einde van hun levensduur. Via het Programma NoorderWint worden diverse systemen uitgefaseerd en is een van de resultaten dat gemeentes kleine vergrijpen (bekeuringen) op efficiëntere wijze administratief kunnen afhandelen.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de doelstellingen van NOiV ?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	De koppeling met ketenpartners wordt beter, de kwaliteit van het proces van uitwisseling verbetert, waardoor de kans op fouten afneemt.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	Ja, er zijn meerdere leveranciers betrokken (<i>best of breed</i> strategie).
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	Middels het stellen van ambitieuze doelstellingen.

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>	Open standaard	
	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>
overheidswebsites		x
managementsystemen IT-beveiliging	x	
best practices IT-beveiliging	x	
uitwisseling reviseerbare documenten	x	
grafische afbeeldingen binnen ODF	x	
grafische afbeeldingen binnen ODF	x	
archivering niet-reviseerbare documenten	x	
logistiek berichtuitwisseling	x	
uitwisseling gegevens	x	
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten	x	

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

<ol style="list-style-type: none"> 1. TCP/IP 2. SQL 3. Java (deze programmeertaal maakt gebruik van gestandaardiseerde koppelingen. Dit maakt de <i>best of breed</i>-strategie mogelijk, want daardoor kunnen de verschillende componenten van verschillende leveranciers goed met elkaar communiceren)

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

Java (is een programmeertaal, waarvan de broncode in te zien is (in 2006 door Sun Microsystems vrijgegeven onder een GNU General Public License).

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Een beperkt deel van de ontwikkelde software is mogelijk interessant: de koppelingen met ketenpartners en de communicatiesoftware.

Heeft uw organisatie die software daadwerkelijk vrijgegeven onder een open source softwarelicentie, of zijn daar concrete plannen voor?

Nee, maar de ketenpartners (politie en gemeentes) profiteren wel van de innovatieve oplossingen die het CJIB biedt.

Project Geïntegreerd Processysteem Strafrecht (GPS OM)

GPS OM is een nieuw digitaal systeem voor het Openbaar Ministerie en de Rechtspraak, waarbij het papieren strafdossier vervangen wordt door een elektronisch dossier. Het elektronisch dossier maakt de werkprocessen minder gevoelig voor menselijke fouten. Iedere medewerker die over de benodigde autorisatie beschikt, kan straks bij dit dossier. Dat betekent dat iedereen over dezelfde informatie beschikt. Zo behoren logistieke wachttijden tot het verleden en worden aanhoudingen op zitting beperkt, omdat dossiers onderling niet meer kunnen verschillen. Het wordt praktisch onmogelijk dat stukken zoekraken. Een ander nieuw aspect van GPS is werkstroombesturing: het geleiden van zaken 'langs' medewerkers. De werkstroom zorgt ervoor dat bij elke zaak alle processtappen in de juiste volgorde worden doorlopen, met bewaking van termijnen.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de genoemde doelstellingen van het actieplan?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	De koppeling met ketenpartners wordt beter, de kwaliteit van het proces van uitwisseling verbetert, waardoor de kans op fouten afneemt.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	Ja, er zijn meerdere leveranciers betrokken (<i>best of breed</i> strategie).
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	Middels het stellen van ambitieuze doelstellingen.

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>			Open standaard <i>wordt deze standaard toegepast?</i>		
	Ja	Nee		Ja	Nee, want
overheidswebsites		x	Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites		
managementsystemen IT-beveiliging	x		NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl	x	
best practices IT-beveiliging	x		NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl	x	
uitwisseling reviseerbare documenten	x		ODF Open Document Format ISO 26300	x	
grafische afbeeldingen binnen ODF	x		ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition	x	
grafische afbeeldingen binnen ODF	x		ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group - JPEG	x	
archivering niet-reviseerbare documenten	x		NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a	x	

logistiek berichtuitwisseling	x	ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB	x	
uitwisseling gegevens	x	Standaard Uitwisselings Formaat – StUF	x	
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten	x	SETU-standaard	x	

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

4. TCP/IP   5. SQL   6. ODF

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

<i>Toegepaste open source software applicaties:</i>

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Een beperkt deel van de ontwikkelde software is mogelijk interessant, en dan met name de koppelingen met ketenpartners en de communicatiesoftware.

INDIGO (Vernieuwing IND)

INDIGO vernieuwt werkprocessen en systemen die de primaire processen ondersteunen bij de Immigratie- en Naturalisatie Dienst. Dit wordt gedaan om een klantgerichte werkwijze te ondersteunen, alsmede de efficiency en effectiviteit van de processen substantieel te vergroten en de continuïteit te waarborgen.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de doelstellingen van NOIV?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	Dit project verbetert de koppeling met ketenpartners marechaussee en vreemdelingenpolitie. Het vergroten van de interoperabiliteit is één van de primaire doelstellingen van dit project. Dit resulteert in een vermindering van het aantal fouten. Dit gaat hand in hand met een sterke arbeidsreductie. Grotendeels mede dankzij INDIGO was het mogelijk om het aantal arbeidsplaatsen 4.000 naar 3.000 terug te brengen.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	Er wordt een <i>best of breed</i> - strategie toegepast, een multi-vendor strategie. Er worden meerdere leveranciers aangetrokken. Elk deelcomponent wordt gemaakt door die leverancier die kwalitatief en qua kosten de beste aanbieder levert.
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	Er zijn ambitieuze doelstellingen gesteld. Er worden dan ook moderne en innovatieve workflow en formulier – afhandelingssoftware gebruikt.

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>			Open standaard <i>wordt deze standaard toegepast?</i>		
	Ja	Nee		Ja	Nee, want
overheidswebsites		X	Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites		
managementsystemen IT-beveiliging	x		NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl	x	
best practices IT-beveiliging	x		NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl	x	
uitwisseling reviseerbare documenten	x		ODF Open Document Format ISO 26300	x	
grafische afbeeldingen binnen ODF	x		ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition	x	
grafische afbeeldingen binnen ODF	x		ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group - JPEG	x	
archivering niet-reviseerbare documenten	x		NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a	x	
logistiek berichtuitwisseling	x		ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB	x	
uitwisseling gegevens	x		Standaard Uitwisselings Formaat – StUF	x	
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten	x		SETU-standaard	x	

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

1. TCP/IP
2. SQL
3. Java

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

Toegepaste open source software applicaties:
Java

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Geen van de ontwikkelde software is mogelijk interessant. Maar er is sprake van een hoge mate van gegevensuitwisseling met de marechaussee en de vreemdelingenpolitie. Procesverbeteringen, softwareverbeteringen, verbetering van de interoperabiliteit in INDIGO zijn ook profijtelijk voor de ketenpartners.

Heeft uw organisatie die software daadwerkelijk vrijgegeven onder een open source software-licentie, of zijn daar concrete plannen voor?

Nee, maar zoals hierboven aangegeven wordt samengewerkt met ketenpartners zoals marechaussee en vreemdelingenpolitie om uitwisseling te verbeteren.

Invoering Wet en Protocol Identiteitsvaststelling (PROGIS)

PROGIS draait om het strafrechtsketenbreed³ implementeren van het Protocol Identiteitsvaststelling, met als belangrijk element de toepassing van Biometrie bij identiteitsvaststelling. Het primaire doel is het voorkomen van identiteitsfraude.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de doelstellingen van NOiV ?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	Het project verbetert de koppeling en uitwisseling van biometrische gegevens tussen ketenpartners. Daarnaast hoeft een persoon maar één keer geïdentificeerd te worden. Dat zorgt voor een eenduidige identificatie, een betere handhaving en het scheelt arbeid.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	Er zijn maar 4 spelers in markt. Deze bieden vooralsnog enkel proprietaire software aan.
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	Het project stelt ambitieuze doelstellingen met betrekking tot biometrie: de opdracht stimuleert op die wijze innovatie in de softwaremarkt.

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee</i>		Open standaard <i>wordt deze standaard toegepast?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee, want</i>	
overheidswebsites			x		Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites				
managementsystemen IT-beveiliging	x				NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl	x			
best practices IT-beveiliging	x				NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl	x			
uitwisseling reviseerbare documenten	x				ODF Open Document Format ISO 26300	x			
grafische afbeeldingen binnen ODF	x				ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition	x			
grafische afbeeldingen binnen ODF	x				ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group - JPEG	x			
archivering niet-reviseerbare documenten	x				NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a	x			
logistiek berichtuitwisseling	x				ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB	x			
uitwisseling gegevens	x				Standaard Uitwisselings Formaat – StUF	x			
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten	x				SETU-standaard	x			

³ De betrokken organisatieonderdelen zijn: het Programmabureau Progis (DGRR/DIRR/KIV), OM, ZM, DJI, KMAR, BZK, DNRI en VTS-Politie Nederland.

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

1. TCP/IP 2. SQL

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

<i>Toegepaste open source software applicaties:</i>

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Een beperkt deel van de ontwikkelde software is mogelijk interessant (koppelingen met ketenpartners zoals DJI) en het beschikbaar stellen via een OSS licentie wordt nog nader onderzocht.

Nr. 47 Programma Leonardo

Het programma Leonardo is de vernieuwing en uitbreiding van het ERP systeem voor het kerndepartement en de Rechtspraak, waarbij extra functies ingebouwd worden, zoals inkoopfunctionaliteit, en begrotingsfunctionaliteit.

Voor de vernieuwing van deze Enterprise Resource Planning (ERP) toepassingen heeft Justitie helemaal in lijn met haar beleid voor open source en open standaarden ingezet op een open source toepassing. Daartoe is een onderzoek gedaan naar de functionaliteit en robuustheid van het open source systeem Compiere. Dit systeem dekte zo'n zestig procent van de functionele behoefte zodat dat geen begaanbaar pad was. De wens naar een zo open mogelijk systeem bleef en kwam tot uitdrukking in de eisen en wensen bij de aanbesteding. De eis dat het te selecteren informatiesysteem database-onafhankelijk was leidde tot protesten uit de markt en het stopzetten van deze aanbestedingsprocedure. De eis is vervolgens omgezet naar de volgende wens: 'De software is zoveel mogelijk database-onafhankelijk en koppelbaar met databases van meerdere leveranciers (zoals Oracle, MS-SQL, PostgreSQL en MySQL), waarbij het de voorkeur geniet dat de software koppelbaar is met zowel closed source als open source databases. De reden hiervoor is gelegen in flexibiliteit en leveranciersonafhankelijkheid'. Hoewel expliciet gevraagd is naar open source en leveranciers de gelegenheid hadden om zowel een open als een closed source versie aan te bieden is geen aanbieding van een open source oplossing ontvangen.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de genoemde doelstellingen van NOiV?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	Dit project heeft geen relatie met dienstverlening naar de burger of het bedrijfsleven. Het beoogt een efficiencyslag binnen Justitie. Uiteraard is het van belang dat gegevensuitwisseling tussen de individuele functies soepel verloopt. Het gebruik van de relevante open standaarden draagt hier aan bij.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	In de aanbesteding is de mogelijkheid van open source software opengelaten, het mocht ook in combinatie met proprietary software worden aangeboden, maar er

	werden uiteindelijk enkel closed source oplossingen aangeboden.
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	Er was een keuze tussen SAP en Oracle. Er is gekozen voor het ERP van Oracle.

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee</i>		Open standaard <i>wordt deze standaard toegepast?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee, want</i>	
overheidswebsites			x		Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites				
managementsystemen IT-beveiliging	x				NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl	x			
best practices IT-beveiliging	x				NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl	x			
uitwisseling reviseerbare documenten	x				ODF Open Document Format ISO 26300	x			
grafische afbeeldingen binnen ODF	x				ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition	x			
grafische afbeeldingen binnen ODF	x				ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group – JPEG	x			
archivering niet-reviseerbare documenten	x				NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a	x			
logistiek berichtuitwisseling	x				ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB	x			
uitwisseling gegevens	x				Standaard Uitwisselings Formaat – StUF	x			
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten	x				SETU-standaard	x			

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

3. TCP/IP 4. SQL 5. ODF

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

<i>Toegepaste open source software applicaties:</i> SQL, Java
--

Vraag 5:

In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Een beperkt deel van de ontwikkelde software is mogelijk interessant. Er wordt dan ook nauw samengewerkt met andere Oracle ministeries.

Heeft uw organisatie die software daadwerkelijk vrijgegeven onder een open source software-licentie, of zijn daar concrete plannen voor?

Nee, maar er wordt wel samengewerkt met andere "Oracle ministeries".

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

De onderstaande projecten van LNV staan afzonderlijk op de lijst van grote projecten maar hangen met elkaar samen. Het eerste project is randvoorwaardelijk voor de realisatie van het tweede:

- het programma Relatie-identificatie en
- Elektronische Dienstverlening (DDV)

Samenvattend kan gezegd worden dat door DDV te realiseren bouwstenen waar mogelijk in open source worden ontwikkeld en als open source aan overheid en samenleving worden aangeboden en dat het volledig conform het open standaardenbeleid is vormgegeven.

Nr. 48 Relatie-identificatie LNV (Rel-id)

Het programma Relatie-identificatie implementeert het verplichte gebruik van overheidsbasisadministraties (GBA en HR) binnen de relevante systemen van LNV. Het heeft tot doel om het gebruik van het Burgerservicenummer (BSN) en Handelsregisternummer (KvK-nummer) in de externe communicatie van en naar uitvoeringsrelaties van LNV voor te bereiden en in te voeren. Hierdoor kunnen natuurlijke personen en ondernemingen met deze nummers ook bij LNV terecht. Dit levert een betere dienstverlening op aan burgers en bedrijven. Het programma maakt hierbij gebruik van open standaarden. Rel-id draagt derhalve bij aan de belangrijkste doelstelling van NOiV: het vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de doelstellingen van het actieplan?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	Rel-id implementeert het verplichte gebruik van de overheidsbasisregistraties (GBA en HR) en de daarin gebruikte unieke identificatienummers: Burgerservicenummer en KvK-nummer. Hierdoor kunnen natuurlijke personen en ondernemingen met deze nummers ook bij LNV terecht. Dit levert een betere dienstverlening op.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	nvt
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	nvt

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>		Open standaard <i>wordt deze standaard toegepast?</i>	
<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee, want</i>
	N	Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites	
	N	NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl	
	N	NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl	
	N	ODF Open Document Format ISO 26300	
	N	ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition	

grafische afbeeldingen binnen ODF		N	ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group - JPEG		
archivering niet-reviseerbare documenten		N	NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a		
logistiek berichtuitwisseling		N	ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB		
uitwisseling gegevens		N	Standaard Uitwisselings Formaat – StUF		
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten		N	SETU-standaard		

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

– NEN 1888 (Algemene persoonsgegevens)   – NEN 5825 (Adressen)   –

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?:

Geen.

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Geen van de ontwikkelde software is mogelijk interessant, er zijn geen plannen om software vrij te geven onder een open source softwarelicentie,

Nr. 49 Het programma Digitale Dienstverlening (DDV)

Het programma Digitale Dienstverlening werkt er aan om het voor burgers en bedrijven nog makkelijker te maken om online hun zaken te regelen met LNV.

Daarvoor ontwikkelt het programma veilige en betrouwbare voorzieningen, ontsluit gegevensregisters en zorgt ervoor dat ICT zo optimaal mogelijk ingezet wordt in de samenwerking met andere overheden en het bedrijfsleven. Daarbij wordt samengewerkt met andere interdepartementale programma's als e-inspecties en e-herkenning.

Ook levert het project een bijdrage aan het verminderen van de afhankelijkheid van ICT-leveranciers. De door DDV te realiseren bouwstenen worden namelijk waar mogelijk in open source ontwikkeld en als open source aan overheid en samenleving aangeboden.

Het project draagt bij aan ontwikkeling van innovatieve, interdepartementaal herbruikbare, technische concepten voor identificatie, authenticatie, machtiging en gegevensontsluiting (Digitaal Dossier). In die zin draagt DDV bij aan het stimuleren van innovatie.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de doelstellingen van het actieplan?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	Door realisatie en gebruik van generieke e-bouwstenen.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	<ul style="list-style-type: none"> - door DDV te realiseren bouwstenen worden waar mogelijk in open source ontwikkeld en als open source aan overheid en samenleving aangeboden. - Volledig conform open standaarden

Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	<ul style="list-style-type: none"> - mede ontwikkeling en gebruik (pilots) van innovatieve concepten voor identificatie en authenticatie (e-herkenning); - realisatie innovatieve concepten voor machtiging; - realisatie innovatieve concepten voor gegevensontsluiting ('mijn dossier').
---	---

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>		Open standaard <i>wordt deze standaard toegepast?</i>	
<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee, want</i>
Overheidswebsites	J	Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites	J
managementsystemen IT-beveiliging	N	NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl	
managementsystemen IT-beveiliging	N	NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl	
best practices IT-beveiliging	N	NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl	
uitwisseling reviseerbare documenten	N	ODF Open Document Format ISO 26300	
grafische afbeeldingen binnen ODF	N	ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition	
grafische afbeeldingen binnen ODF	N	ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group - JPEG	
archivering niet-reviseerbare documenten	N	NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a	
logistiek berichtuitwisseling	J	ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB	J
uitwisseling gegevens	J	Standaard Uitwisselings Formaat – StUF	J
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten	N	SETU-standaard	

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

Binnen OSB gehanteerde standaarden

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

Toegepaste open source software applicaties: geen, maar ze worden wel binnen het programma ontwikkeld

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Een groot deel van de ontwikkelde software is mogelijk interessant

Heeft uw organisatie die software daadwerkelijk vrijgegeven onder een open source softwarelicentie, of zijn daar concrete plannen voor?

Er zijn concrete plannen om die software vrij te geven onder open source softwarelicentie.

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Invoering Persoonsgebonden nummer in het primair onderwijs

Met behulp van het persoonsgebonden nummer zullen de scholen in het primair onderwijs hun gegevens sneller en betrouwbaarder kunnen uitwisselen met de overheid. De administratieve lasten voor scholen zullen –op termijn – verminderen. Scholen worden minder vaak door uiteenlopende instanties benaderd met het verzoek om gegevens te leveren: na afronding van het project wisselen zij tweewekelijks digitaal gegevens uit met het Basisregister Onderwijs (BRON). Daarnaast kan de overheid beter toezien op de rechtmatigheid van de bekostiging. En doordat de leerling beter in beeld is, ook bij een overstap naar een andere school, kunnen scholen en overheid hun beleid beter laten aansluiten op de behoeften van die leerling.

Een nieuwe technische infrastructuur en goede procedure afspraken tussen de ketenpartners verbeteren de gegevensuitwisseling (op basis van open standaarden). Elke leverancier van een schooladministratiepakket⁴ wordt verplicht de gegevensuitwisseling met behulp van deze open standaard vorm te geven. Op die manier wordt de keuze voor een leverancier niet gelimiteerd tot één of enkele leveranciers. Dit draagt bij aan de tweede doelstelling van NOiV: de vermindering van de afhankelijkheid van leveranciers.

Doordat het gebruik van open standaarden binnen de gehele onderwijssector toeneemt (en dit project levert daar een belangrijke bijdrage aan), wordt het potentiële afzetgebied van leveranciers vergroot. Dit leidt tot een grotere kans op investeringsbereidheid en daarmee tot stimulering van innovaties. Op deze manier ondersteunt Invoering Persoonsgebonden nummer in het PO ook de derde doelstelling van NOiV.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de genoemde doelstellingen van NOiV ?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	Het realiseren van interoperabiliteit in de keten is een belangrijke doelstelling van het project: met de invoering van het persoonsgebonden nummer in het Primair Onderwijs wordt een nieuwe keten gemaakt, die bestaat uit onder andere een nieuwe technische infrastructuur, gegevensstromen en procedures en afspraken tussen de verschillende ketenpartners. De PO-instellingen leveren straks digitaal gegevens ten behoeve van de bekostiging aan DUO (voorheen CFI en IB-Groep). DUO gebruikt de gegevens voor de referentieraming ten behoeve van het vaststellen van de begroting PO, het bepalen van de hoogte van de bekostiging van de PO-instellingen, en levert deze informatie in de vorm van een bekostigingsbrief aan de individuele PO-instellingen. Daarnaast genereert DUO beleidsinformatie op basis van deze gegevens.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	In het project wordt gegevensuitwisseling op basis van de open standaard WUS gerealiseerd. Elke leverancier van een schooladministratiepakket wordt verplicht de gegevensuitwisseling m.b.v. de open standaarden vorm te geven. Scholen worden door het gebruik van een open standaard niet ongewild beknut in hun keuze voor een

⁴ Schooladministratiepakketten bevatten functionaliteiten zoals een volledige leerling-administratie, absentenregistratie, PKO-inspectieoverzichten, financiën, vakanties en vrije dagen invoeren en groepsroosters aanmaken m.b.v. een jaarplanning, registratie van toetsresultaten, dossieropbouw, verslag van oudergesprekken en handelingsplannen. Bron: <http://www.elektronischleerlingdossier.nl/index.php?s=9&l=05>

	leverancier.
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	Doordat het gebruik van open standaarden binnen de gehele onderwijssector toeneemt (en dit project daar een belangrijke bijdrage aan levert), wordt het potentiële afzetgebied van leveranciers vergroot. Dit leidt tot een grotere kans op investeringsbereidheid en daarmee tot stimulering van innovaties.

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee</i>		Open standaard <i>wordt deze standaard toegepast?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee, want</i>	
Overheidswebsites			x		Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites				
managementsystemen IT-beveiliging	x				NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl	x			
best practices IT-beveiliging	x				NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl	x			
uitwisseling reviseerbare documenten			x		ODF Open Document Format ISO 26300				
grafische afbeeldingen binnen ODF			x		ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition				
grafische afbeeldingen binnen ODF			x		ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group - JPEG				
archivering niet-reviseerbare documenten			x		NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a				
logistiek berichtuitwisseling	x				ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB	x			
uitwisseling gegevens			x		Standaard Uitwisselings Formaat – StUF				
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten			x		SETU-standaard				

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

<ol style="list-style-type: none"> 1. WUS 2. XML 3. TCP/IP

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

In het project wordt voornamelijk gebruik gemaakt van generieke open source frameworks in de Java ontwikkelomgeving. Het project is daarnaast gedeeltelijk gerealiseerd m.b.v. een open source ontwikkelomgeving (eclipse.org).

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Een beperkt deel van de ontwikkelde software is mogelijk interessant. Bijvoorbeeld voor overheidsorganisaties die nog weinig ervaring hebben met zelf ontwikkelde WUS koppelingen. Zij kunnen de broncode gebruiken als voorbeeldimplementatie van dit soort koppelingen.

In het project wordt een unieke maatwerkoplossing gerealiseerd gericht op de uitwisseling van gegevens met- en de bekostiging van PO-scholen. Het is derhalve niet interessant om deze oplossing aan derden beschikbaar te stellen.

Het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG)

De BAG is een registratie waarin gemeentelijke basisgegevens over alle gebouwen en adressen in Nederland zijn verzameld. Voor deze registratie heeft VROM een informatiesysteem ontwikkeld - een zogenaamde landelijke voorziening – en het Kadaster beheert dit systeem en stelt de gegevens beschikbaar aan overheden, bedrijven, instellingen en burgers. De BAG is een belangrijk onderdeel van het stelsel van basisregistraties. Met dit stelsel verbetert de overheid haar dienstverlening door belangrijke gegevens over onder andere personen, bedrijven en gebouwen binnen de overheid te delen. Over een paar jaar hoeft de overheid daardoor veel gegevens nog maar één keer op te vragen. Dit bespaart burgers en bedrijven tijd en moeite. De BAG verbetert de gegevensuitwisseling tussen overheden onderling en tussen overheden, bedrijven en burgers. Ook leidt het tot een betere dienstverlening aan burgers en bedrijven. Het toepassen van open standaarden zoals StUF en SOAP is daarbij van cruciaal belang.

Door de gegevensuitwisseling te baseren op gestandaardiseerde koppelingen tussen BAG en de andere informatiesystemen vermindert de afhankelijkheid van leveranciers; een tweede doelstelling van het actieplan. Gemeentes krijgen hierdoor meer keuzevrijheid.

Het gebruik StUF stelt gemeenten en leveranciers in staat om de BAG gegevens te gebruiken in andere informatiesystemen zoals GBA, WOZ, de WABO etc. Dit draagt bij aan de derde doelstelling van het actieplan, dat mikt op een 'level playing field' op de softwaremarkt.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de genoemde doelstellingen van NOiV ?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	Gemeenten leveren hun BAG gegevens aan de BAG Landelijke Voorziening. Hiervoor is een koppelvlakbeschrijving ontwikkeld op basis van de open StUF standaard. Daarnaast zijn een aantal initiatieven gestart, in samenwerking met andere betrokken partijen als EGEM, Agentschap BPR en de Waarderingskamer om koppelvlakbeschrijvingen op te stellen voor binnengemeentelijke koppelingen. Deze beschrijvingen zijn gebaseerd op de vigerende StUF standaard. Een wapenfeit hier is bijvoorbeeld de nu gestandaardiseerde koppeling tussen BAG en GBA applicaties.
Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	Door inzet van gestandaardiseerde koppelingen tussen BAG en andere applicaties hebben gemeenten meer keuzevrijheid gekregen. Men is niet meer afhankelijk van maatwerkkoppelingen of afname van verschillende applicaties bij één leverancier.
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	Het gebruik van open standaarden (in ons geval StUF) stelt gemeenten, maar ook leveranciers in staat om op standaard wijze BAG gegevens in te zetten. Dit kan de ontwikkeling van een nieuwe BAG applicatie zijn (er zijn momenteel 8 leveranciers die BAG applicaties leveren) maar ook het benutten van BAG informatie in andere domeinen (zoals GBA, WOZ, WABO, etc.)

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>			Open standaard <i>wordt deze standaard toegepast?</i>		
	Ja	Nee		Ja	Nee, want
Overheidswebsites	X		Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites	Ja ⁵	
managementsystemen IT-beveiliging		X	NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl		
best practices IT-beveiliging		X	NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl		
uitwisseling reviseerbare documenten		X	ODF Open Document Format ISO 26300		
grafische afbeeldingen binnen ODF		X	ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition		
grafische afbeeldingen binnen ODF		X	ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group - JPEG		
archivering niet-reviseerbare documenten		X	NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a		
logistiek berichtuitwisseling	X		ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB	Ja	
uitwisseling gegevens	X		Standaard Uitwisselings Formaat – StUF	Ja	
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten		X	SETU-standaard		

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

1. De StUF standaard voor uitwisseling tussen gemeente en BAG Landelijke Voorziening
2. De StUF standaard voor het binnengemeentelijk gebruik van BAG gegevens
3. SOAP

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

Toegepaste open source software applicaties

Open source software producten/componenten waarmee BAG Landelijke Voorziening (op)gebouwd is:

- Hibernate
- Tapestry
- JasperReports

Open source ontwikkel-tools in gebruik:

- Eclipse
- iReport

Open source Applicatie Server waarop de BAG Landelijke Voorziening gedeployed wordt:

- JBoss

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties? Het ontwikkelde maatwerk van de landelijke voorziening is gezien het specifieke karakter (unieke taak) niet interessant om beschikbaar te stellen voor hergebruik.

⁵Vanaf 4 januari 2010 wordt er gebruik gemaakt van een nieuwe website die voldoet aan de genoemde open standaard.

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Nr. 74 De implementatie van het Elektronisch Patiëntendossier (VWS)

Interoperabiliteit is van groot belang voor het functioneren van de gezondheidszorg. Een goede samenwerking en een goede gegevensuitwisseling tussen de vele, vaak gespecialiseerde, zorgverleners is cruciaal voor de kwaliteit van de zorg aan de patiënt. Om deze samenwerking en gegevensuitwisseling te verbeteren is VWS gestart met het EPD. Het EPD geeft behandelend artsen de mogelijkheid om snel en 24 uur per dag actuele en volledige gegevens van de patiënt op te vragen, mits toestemming van die patiënt. Daarnaast krijgt de patiënt ook toegang tot zijn eigen gegevens. De belangrijkste doelstelling van NOiV (het vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt) is dus tevens de belangrijkste doelstelling van dit project.

Open standaarden

Voor het uitwisselen van de EPD-gegevens tussen huisartsen, zorginstellingen, zorgverzekeraars op landelijke schaal is een schakelpunt gerealiseerd met als functie het routeren van EPD-gegevens en het loggen van het gebruik daarvan. De aanmelding van gegevens aan het landelijk schakelpunt zal worden verplicht via de wet op het EPD. Dit wetsvoorstel ligt ter behandeling in de Eerste Kamer. Om gebruik te kunnen maken van het landelijk schakelpunt is er voor gekozen om zo veel mogelijk bestaande, internationale, open standaarden te benutten. Het gaat onder meer om de uitwisseling van gegevens (HL7v3, Web Services) en de beveiliging daarvan (PKI, SSL/TLS, WS-Security).

Deze ICT-afspraken voor het grootschalige EPD-gebruik met de daarbij behorende standaarden zijn door NICTIZ nader beschreven in de AORTA-documentatie, zoals gepubliceerd op ww.infoepd.nl. AORTA is een landelijke basisinfrastructuur, die elektronisch berichtenverkeer tussen alle zorgaanbieders mogelijk moet maken, met gebruik van het BSN en van de zogenaamde UZI-passen⁶. Een belangrijk onderdeel van de AORTA-documentatie vormen de HL7v3 implementatiehandleidingen, die de ICT-ontwikkelaars vertellen hoe medische gegevens moeten worden uitgewisseld door middel van HL7v3-berichten.

Voor het (her)gebruiken van zorggegevens zijn ook semantische standaarden belangrijk (dus of de betekenis van gegevens eenduidig en begrijpelijk is). Daartoe wordt per zorgtoepassing gewerkt aan een set beroepsrichtlijnen⁷, die worden afgestemd met de belanghebbende medische beroepsverenigingen. Die worden ook opgenomen in de AORTA-documenten, die door NICTIZ worden gepubliceerd als open, vrije specificaties.

Voor wat betreft de lijst 'pas toe of leg uit' opereert het project in 5 van de genoemde toepassingsgebieden. Voor twee daarvan is niet gekozen voor de standaard op de lijst. Dit is volgens de regel 'pas toe of leg uit' uitgelegd.

De tweede doelstelling van NOiV richt zich op het verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT. Het project EPD draagt bij aan deze doelstelling. De AORTA-infrastructuur en de daarin gekozen open standaarden bepalen

---

⁶De UZI-pas is een belangrijke voorwaarde voor veilige elektronische communicatie en het raadplegen van vertrouwelijke zorginformatie door zorgaanbieders en indicatieorganen. Het is net als het reguliere paspoort een belangrijk, individueel 'waardedocument'. De UZI-pas bevat de elektronische identiteit van de pashouder.

⁷ Het gaat hier onder meer om de implementatiehandleidingen, die de ICT-ontwikkelaar vertellen op welke wijze de medische begrippen moeten worden gecodeerd en gestructureerd.

het programma van eisen. De afhankelijkheid is daarmee omgedraaid: elke leverancier met klanten in de zorg moet aan deze eisen voldoen voordat zijn klant kan aansluiten op de landelijke infrastructuur. ICT-leveranciers worden feitelijk gedwongen hun informatiesystemen geschikt te maken voor uitwisseling van patiëntgegevens conform die internationale, open standaarden. Daarmee worden kleine, samenwerkende zorgaanbieders in een regio niet langer gedwongen te kiezen voor een en dezelfde ICT-leverancier om de benodigde interoperabiliteit te verkrijgen.

De derde doelstelling van NOiV is om een bijdrage te leveren aan een 'level playing field' op de softwaremarkt en het stimuleren van innovatie en de economie. Het project EPD levert hier een bijdrage aan. De AORTA- basisinfrastructuur is zodanig generiek opgezet, dat verschillende zorgtoepassingen hiervan gebruik kunnen maken. Dit maakt nieuwe vormen van samenwerking in de zorg mogelijk. De gekozen internationale, open standaarden zijn zodanig uitbreidbaar dat ook technische innovatie wordt gefaciliteerd.

Open source software

Bij het landelijk EPD gaat het om zorgsectorspecifieke systemen (zoals ziekenhuis-informatiesystemen), waarvoor geen serieuze open source alternatieven bestaan. Ook voor het landelijk schakelpunt bestaat geen open source oplossing. Wel is het mogelijk om generieke open source software modules en platformen te gebruiken bij de ontwikkeling van zorgsectorspecifieke systemen.

Nictiz concentreert zich op het gebruik van open standaarden in de bovengenoemde systemen en wil zich niet onnodig bemoeien met de wijze waarop ICT-ontwikkelaars deze systemen ontwikkelen. Niettemin faciliteert Nictiz deze ICT-ontwikkelaars met XML-materiaal (WSDLs, schema's, schematronen) dat in zekere zin als open source software beschouwd kan worden.

Vraag 1: Op welke wijze draagt het project bij aan de doelstellingen van NOiV?

Vergroten van de interoperabiliteit, waardoor een betere dienstverlening mogelijk wordt;	<i>De implementatie van het EPD is gebaseerd op het vergroten van de interoperabiliteit, door 7 x 24 uur aan behandelend artsen de mogelijkheid te geven de medicatiegegevens en/of waarneemgegevens huisartsen van de patiënt op te vragen, mits met toestemming van die patiënt. Tevens is een belangrijk onderdeel de toegang van de patiënt tot zijn eigen gegevens. In de zorgsector is samenwerking tussen de vele, vaak gespecialiseerde, zorgverleners cruciaal voor de kwaliteit van de zorg aan de patiënt. Het EPD is bedoeld om die samenwerking te verbeteren, door uitwisseling van relevante patiëntgegevens tussen zorgaanbieders mogelijk te maken. Om deze interoperabiliteit mogelijk te maken, moeten hun informatiesystemen die patiëntgegevens voortaan onderling kunnen uitwisselen conform internationale, open standaarden.</i>
--	--

Verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers bij het gebruik van ICT;	<p><i>De AORTA-infrastructuur en de daarin gekozen open standaarden bepalen voor leveranciers die mee willen doen het programma van eisen. De afhankelijkheid is daarmee omgedraaid, elke leverancier met klanten in de zorg moet aan deze eisen voldoen voordat zijn klant kan aansluiten op de landelijke infrastructuur.</i></p> <p><i>ICT-leveranciers worden feitelijk gedwongen hun informatiesystemen geschikt te maken voor uitwisseling van patiëntgegevens conform die internationale, open standaarden.</i></p> <p><i>Daarmee worden kleine, samenwerkende zorgaanbieders in een regio niet langer gedwongen te kiezen voor een en dezelfde ICT-leverancier om de benodigde interoperabiliteit te verkrijgen.</i></p>
Bijdragen aan een 'level playing field' op de softwaremarkt, en stimuleren van innovatie en de economie	<p><i>Elke leverancier heeft gelijke kansen vanuit de gekozen infrastructuur om daaraan mee toe doen.</i></p> <p><i>De AORTA-basisinfrastructuur is zodanig generiek opgezet, dat willekeurige zorgtoepassingen hiervan gebruik kunnen maken. Dit maakt nieuwe vormen van samenwerking in de zorg mogelijk. De gekozen internationale, open standaarden zijn zodanig uitbreidbaar dat ook technische innovatie wordt gefaciliteerd.</i></p>

Vraag 2: Gebruik van open standaarden waarvoor het 'pas toe of leg uit'-principe geldt.

Toepassingsgebied <i>relevant voor project?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee</i>		Open standaard <i>wordt deze standaard toegepast?</i>	<i>Ja</i>		<i>Nee, want</i>	
overheidswebsites		<i>ja</i>			Webrichtlijnen, Besluit kwaliteit Rijksoverheidswebsites		<i>ja</i>		
managementsystemen IT-beveiliging		<i>ja</i>			NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl				1
best practices IT-beveiliging		<i>ja</i>			NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl				1
uitwisseling reviseerbare documenten				<i>nee</i>	ODF Open Document Format ISO 26300		<i>Ja</i>		
grafische afbeeldingen binnen ODF				<i>nee</i>	ISO/IEC 15948:2003, PNG Specification, Second Edition				
grafische afbeeldingen binnen ODF				<i>nee</i>	ISO/IEC IS 10918-1, Joint Photographic Experts Group - JPEG				
archivering niet-reviseerbare documenten		<i>ja</i>			NEN-ISO 19005-1:2005 EN – PDF/A-1a		<i>ja</i>		
logistiek berichtuitwisseling		2		<i>nee</i>	ebMS en WUS, zoals nader gespecificeerd binnen de OSB				
uitwisseling gegevens				<i>nee</i>	Standaard Uitwisselings Formaat – StUF				
berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten				<i>nee</i>	SETU-standaard				

De relevante standaard wordt niet toegepast, omdat:

Ad 1 Voor het landelijk EPD gebruiken wij de NEN 7510 t/m NEN 7513 (2004), die zijn door de NEN specifiek voor de zorgsector vertaald vanuit NEN-ISO/IEC 17799:2002. Overigens wordt de NEN 7510 en 7511 op dit moment (na 5 jaar gereviseerd), waarbij de publicatie van NEN-EN-ISO 27799 eveneens een directe aanleiding is voor de revisie. De ISO 27000-serie is essentieel als brondocument voor de ontwikkeling van beveiliging in de zorg, daarmee wordt ook de NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl. en de NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl betrokken.

Ad 2 ebMS, WUS en OSB zijn bedoeld voor sectoroverstijgend berichtenverkeer, terwijl het landelijke EPD voornamelijk medische gegevens bevat die beslist niet mogen worden gedeeld met andere sectoren. Het landelijk EPD is dus geen basisregistratie. Toch is mogelijk dat de OSB in de toekomst relevant wordt voor de uitwisseling van niet-medische gegevens met basisregistraties van andere publieke sectoren.

Vraag 3: belangrijkste open standaarden voor het bereiken van de doelstellingen van het project:

- *HL7v3 familie*
- *Web Services familie*
- *Internet suite van protocollen (http, ed.)*
- *PKI-overheid*

Vraag 4: Welke open source software applicaties worden in het project toegepast?

*Toegepaste open source software applicaties:
Wij hebben nog geen open source software kunnen vinden dat voorziet in de specifieke behoefte van het landelijk EPD.*

Wel gebruikt Nictiz voor haar eigen behoefte:

- *Linux-servers*
- *Zarafa webmail*
- *Firefox webbrowser*

Vraag 5: In hoeverre is de voor het project ontwikkelde software mogelijk interessant voor andere (overheids)organisaties?

Een beperkt deel van de ontwikkelde software is mogelijk interessant.

Heeft uw organisatie die software daadwerkelijk vrijgegeven onder een open source softwarelicentie, of zijn daar concrete plannen voor?

Nee